

forleden Dag yttrede om det 3die Capitel i Lærebogen, som beviser saa særdeles Meget i dette Stykke, saa man behøver vist ikke at være Præst eller Sprænglærd for at have gjort den Erfaring, at Christendom eller Tro er ingen Skolesag, og at man derfor ei skal gjøre Noget til Slave under vore Anskuelse i denne Retning. Af disse forskjellige Grunde føler jeg, at jeg maa stemme mod Lovforslaget.

Monrad: Det er mig virkelig ikke klart, hvilke Anskuelse den ærede Rigsdagsmand, der nu satte sig, har om Skolevæsenets Ordning; jeg troer, at hvis han ikke har Tillid til Skolevæsenet, vil han uden store Ulemper ad privat Veie kunne sørge for sine Børns Opdragelse, og det vilde vist ogsaa være den nemmeste Fremgangsmaade for dem, der ikke føle sig tilfredse med Skolevæsenet, saaledes som det nu er, forsaavidt de hylde slige ualmindelige Anskuelse, som den ærede sidste Taler har fremført. Jeg har en vis Bæmselighed med at besvare et Par Indvendinger, der ere gjorte af to ærede Rigsdagsmænd, nemlig Rigsdagsmændene respective for Sorø Amts 3die Valgkreds (Steen) og for Sorø Amts 5te Valgkreds (Frølund). Den førstnævnte ærede Rigsdagsmand meente, at der burde fordres en bestemt pædagogisk Kundskab for at kunne føre Tilsyn med Skolevæsenet. Jeg indrømmer Rigtigheden deraf, jeg indrømmer, at det er af højeste Vigtighed, at man er betænkt paa hos dem, som føre dette Tilsyn, at tilveiebringe en større Sagkundskab, end undertiden er Tilfældet. Den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 5te Valgkreds (Frølund) meente derimod, at enhver Mand, saaledes som han stod og gik, naar han kun var skikkelig, kunde føre Tilsyn med Underviisningen (Frølund: Med Religionsunderviisningen!), altsaa med Hensyn til Religionsunderviisningen kan enhver skikkelig Mand føre Tilsyn paa den rette Maade, kun til det øvrige Tilsyn fordres der særlig Sagkundskab — ja, jeg vil virkelig overlade Bedømmelsen af saadanne pædagogiske Sætninger til Thinget og den ærede Rigsdagsmands egen nøiere Overveielse. Jeg maa iøvrigt bemærke, at jeg kun sammenlignelsesviis er kommet til at tale om Tilsynet, og at den skete Sammenligning mellem Provsten og Amtmanden ikke

oprindeligt tilhører mig men andre Talere, som for mig have havt Ordet. Jeg kan aldeles ikke være enig med den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) i, at Tilsynet skulde fondres fra Raldsretten; jeg troer, at den, der fører Tilsynet, den, der har nøie Kjendskab til de enkelte Personligheder, ogsaa vil være bedst istand til at træffe det heldigste Valg; jeg kan ikke see Andet, end at det maa være Tilfældet. At der kan være et Tilsyn med Udøvelsen af denne Raldsret, vil jeg indrømme; men dette Tilsyn finder jo ogsaa virkelig Sted, forsaavidt det gaaer ind under det almindelige Tilsyn. Den Sætning, at det er ønskeligt, at Raldsretten forbliver der, hvor det specielle Tilsyn er, troer jeg imidlertid, at man maa lade blive staaende.

Schmann: Jeg skal blot udbede mig Tilladelse til at tilbagefalde i det ærede Things Grundring, hvorledes en meget stor Deel af den Discussion, der har fundet Sted, ikke vedkommer selve Lovforslaget, og jeg skal dertil føie den Bemærkning, at dette netop er en af de farlige Følger af istedetfor vel gjenomtænkte og nøie udarbejdede Lovforslag at kaste et Par enkelte Stik ind i en Forsamling (Hør!) saaledes, at Ingen veed, hvad Retning Discussionen kan faae, om den vil gaae til Høire eller Venstre, fordi Enhver derom kan udtale sig, uden at have læst, end sige, gjenomtænkt Lovforslaget. Naar jeg mener, at Discussionen af og til har været paa Afveie, saa sigter jeg ikke her ubelukkende til Rigsdagsmanden for Odense Amts 2det District (Chr. Larsen), som stundom, idetmindste naar der tales om Skolevæsenet, afgiver et Bevist paa, at Genialitet og Begeistring sommetider er farlig for en særdeles skarp og correct Tankegang, men jeg sigter til, at der virkelig blandt det, der her er blevet anført, ere Ting, f. Ex. om Tilsynet bedst føres af en Provst eller af en seminaristisk dannet Skoleinspecteur, som jeg virkelig ikke troer vedkomme dette Lovforslag; thi derom kunne vi vist alle blive enige, at den fletteste Maade, hvorpaa Sagen kunde udføres, vilde være ved at overdrage det til Amtsraadene, hvis Medlemmer vistnok ville bede sig fritagne for at